

אחרי שנפגש השבוע עם אישים בכירים של אש"ף באירופה מדווח עורך "העולם הזה" על המתרחש באירגון ערב ההכרעה

החיים של האדיה

הנשיא האסטי אליאסד מי מתפלל להסתלקותו

מצד הנהגת אש"ף ופת"ח מנהל את המשאומתן חילול זיור, המכונה אבו ג'יהאד.

זהו אחד משלושה ארבעה האישים המרכזיים בפת"ח, מעין שר הביטחון של האירגון, שרכש לעצמו יוקרה רבה כאשר ניצח על העמידה המוצלחת של כוחות אש"ף בטריפולי.

כצד השני עומרים שלושה אירגונים:

- החזית העממית לשיחרור פלסטין, בהנהגת ג'ורג' חבש.
- החזית הדמוקרטית לשיחרור פלסטין, בהנהגת נאיף חוותמה.
- המיפלה הקומוניסטית הפלסטינית.

מאחורי כל אחד משלושת השמות האלה מתחבא סיפור מסובך.

חבש נחשב כראש חזית הסירוב באש"ף. הוא לאומן ערבי ותיק, נוצרי, רופא כמיקצועו, וידוע שהוא חולה. גם יריביו באש"ף מכבדים אותו כאדם.

יודעידבר טוענים כי חבש אינו מתנגד, בעצם, לשלום עם ישראל, אלא מפפקק במעשיותו של רעיון זה.

"אתם אינכם מכירים את הישראלים", הוא נוהג לומר. "אתם משחקים בנדמה-לי. לאנשי השלום הישראליים, שאתם נפגשים איתם, אין שום השפעה. ישראל רוצה לכבוש ולהתפשט, ואין לנו ברירה אלא לנהל את המלחמה."

חבש הוא שנטל על עצמו את האחריות לנסיון האחרון לחטוף את האוטובוס בקו 300. אולם מעטים מאמינים לטענה זו. הריעה השולטת היא שארבעת החוטפים פעלו על רעת עצמם, ולא היו קשורים במישרין לשום אירגון.

בנואו לקבוע את עמדתו כלפי עתיד אש"ף, יש לחבש שתי בעיות:

● הוא חי בסוריה, וכך גם ראשי אירגונו. החזית העממית פועלת מתוך סוריה. אם יפר את פקודות הדיקטטור הסורי, לא יהסס אסד לחסל את אירגונו בבורה, או לחסל את כושרה הפעולה שלו.

זה כולל אמצעים פשוטים, שכבר נוסו לא פעם: ביטול הרכונו, גירוש המישפחה ועוד.

● אירגונו מחולק לפחות לשלושה פלגים: פלג קיצוני מאוד, פלג מרכזי ופלג התומך בקו של יאסר ערפאת. חבש עצמו מנסה לשמור על עמדה מרכזית.

אם תתקבל החלטה כלשהי, היא עלולה להביא לפילוג אירגונו, שכבר התפלג כמה פעמים בעבר.

(גם חוותמה וגם אחמד ג'בריל פרושו בעבר מן החזית העממית, והקימו את אירגוניהם הנפרדים.)

● הצל של מוסקוה

ל נאיף חוותמה יש בעיות משלו.

מבחינה פוליטית, חוותמה קרוב לקו של ערפאת, אולי יותר מכמה וכמה אנשים בפת"ח, אירגונו של ערפאת עצמו.

אולם חוותמה פועל גם הוא מתוך השטח הסורי, והוא תלוי בליבולו בחסדי השליט הסורי. אין הוא יכול להרשות לעצמו להמרות את פיו.

חוותמה נטל על עצמו את האחריות לפגיעו האחרון ברחוב המלך ג'ורג' בירושלים. גם טענה זו מוטלת בספקמה.

נוסף על שאר הבעיות, חוותמה רוצה לשמור על יחסיו הקרובים עם מוסקוה. מוסקוה היא בעלת-בריתה של רמשק, השותפה החשובה היחידה שנותרה לה במרחב.

מוסקוה רוצה למנוע פילוג באש"ף, כי פילוג כזה יעמיד אותה לפני הברירה הקשה במי לבחור: בשותף הסורי שלה או בתנועה הפלסטינית העצמאית.

חוותמה, שהוא הרבה יותר גמיש מאשר חבש (אופורטוניסט), לדעת יריביו) פועל על פי הנחיה זו. הרבר נכון עוד יותר לגבי הגוף השלישי: המיפלה הקומוניסטית הפלסטינית.

המיפלה הזאת אינה מיוצגת במוסדות אש"ף, ואין לה ייצוג במועצה הלאומית הפלסטינית. אמנם, יש במועצה כמה קומוניסטים, אך הם נמצאים שם על תקן אישי, כחברים עצמאיים. המיפלה פועלת, כמובן, על פי הנחיות מוסקוה.

המצבים השונים בעולם הערבי ובישראל גורמים לכך ששתי המיפלגות הקומוניסטיות — רק"ח והמיפלה הפלסטינית — נוקטות קווים שונים, וכמעט הפוכים. בעוד שרק"ח רוגלת בקו של שלום והכרה הדדית, בהתאם לתוכנית ברז'נניכ, הרי מיפלת-האחות הפלסטינית נוקטת קו נוקשה וקיצוני.

לאחרונה ניסו הסובייטים לתווך בין אסד וערפאת, ואף שלחו שליח רבי-דרג לדמשק בשליחות של תיווך. זהו אזרח סובייטי מוסלמי בשם גאדר עלאייב, (שיבוש רוסני של השם הערבי חיידאר עלי). הוא וסגנו ניסו להשיג ששרה, אך נתקלו למעשה בקיר אטום, אסד, שאינו בובה סובייטית, פועל לפי הקו שלו.

משום-כך אין סיכוי כי שיחות אלג'יר תצמח תוצאה ממשית. יתכן כי ראשי פת"ח הסכימו לנהל מגעים סררי-תוחלת אלה רק כדי לשכנע את הבלתי-משוכנעים כאירגונם שמוצו כל האפשרויות כדי לשמור על אחדות אש"ף.

הם בובות, כולם בובות, אמרה אישיות בכירה באש"ף. אין טעם לדבר עימם. הם פועלים לפי פקודותיו של אסד."

בימים האחרונים נפגשה באירופה מישלחת מטעם המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני עם אישים חשובים באש"ף. חברי המשלחת היו מתי פלד, יעקב ארנון ואורי אבנרי.

ר אריה הוא חולה. הכל ממתנים לירידתו מן הבימה. ויותר מכל ממתנים לכך ראשי אש"ף. והאריה הוא האסטי אליאסד. אסד" פירושו, בערבית, אריה.

במשך שמונה שנים ויותר היה אסד גדול האויבים הערביים של האירגון הפלסטיני. הוא ניסה לשבור את עצמאותו על-ידי החדרת סוכניו לתוכו. הוא פלש ב-1976 ללבנון, בהסכמת ממשלת-רבין, כדי לשבור את אש"ף. הוא דחף את ישראל למלחמה ב-1982, כדי שזו תחסל את המיני-מדינה הפלסטינית בכיירות והדרום. וכשזה נכשל, הוא אירגן את "המרד" בפת"ח, וניסה להרוג את ערפאת ואנשיו בטריפולי.

עכשיו מפעיל אסד את האנשים באש"ף כדי למנוע בכל מחיר את כינוסה של המועצה הלאומית הפלסטינית, האמורה לקבל החלטות מרחיקות-לכת בכיוון של חתימה לשלום עם ישראל והיכרעות עם כוחות-השלום הישראליים.

אולם אסד חולה. אישים מרכזיים באש"ף עוקבים אחרי מחלתו בדריכות. כל סימן, כל פירסום נברק בקפדנות. כי בשביל אש"ף, אין זה רק עניין של חיים ומוות לאסד. זהו גם עניין קריטי ביותר לאש"ף.

יש לכך סיבה סבירה:

ככוח כישורו ומעמדו, הפך אסד לגורם מרכזי בעולם הערבי — הרבה מעבר לממדיה האמיתיים של סוריה. שברית עצמאותו של אש"ף ושיעבוד האירגון לסוריה הם מטרתו העיקריות. הוא אויב מסוכן מאוד.

אם ימות אסד מחר, ישתנה הכל מן הקצה אל הקצה.

על הירושה יריבו שני גורמים סוריים שונים. מהצד האחד: אחיו, ריפעת אליאסד, ראש שרותי הביטחון, שנפגש כמה פעמים עם אריאל שרון והותיר להתקרבות לאיצות-הברית. ומולו: קואליציה רחבה של שאר ראשי המיפלה והצבא.

כל אחד משני הגורמים האלה יהיה הרבה יותר חלש מאשר האסטי אליאסד. כל אחד מהם יהיה זקוק לכל תמיכה שיוכל לגייס. כל אחד מהם יהיה זקוק לעזרת אש"ף.

הירוש יצטרך לבנות לעצמו מעמד חדש בעולם הערבי, ולשם כך יהיה זקוק לאש"ף. הוא יהיה זקוק גם לגיוס מירב התמיכה בסוריה עצמה, וגם בעניין זה תהיה לאש"ף השפעה.

יש פלסטינים המקווים למותו של אסד, ויש גם המתפללים לכך. בעיניהם, תהיה זאת בשורה של הצלה.

● משאומחן באלג'יר

ב ימים אלה מתנהל בעיר אלג'יר משאומתן, שעשויה להיות לו השפעה רבה על ההתפתחות באש"ף.